

**Speech van VNG-voorzitter Sharon Dijksma op het VNG-congres,
Groningen, woensdag 14 juni 2023**

Beste mensen,

Wat is het goed om jullie hier te zien.

En wat is het eervol om hier als jullie kersverse voorzitter te mogen staan.

Dit zeg ik in het volle besef dat er de komende jaren nog heel veel te doen is.

Maar dat is niet erg: hard werken voor een mooiere samenleving is het mooiste wat er is.

En laat ik dan met een persoonlijke noot beginnen:

ik vind het prachtig om aan deze klus te beginnen op een plek die me zo vertrouwd is.

Een paar kilometer hiervandaan - in Hoogkerk - stond mijn wieg.

Hier in Groningen ging ik naar school.

Ik was hier kind, puber én student.

Daarom heeft Groningen een speciaal plekje in mijn hart.

U herkent dat vast: je blijft altijd een beetje aangetrokken door de plaatsen waar je gewoond hebt.

En het maakt niet uit waar dat is: in de Randstad of ver daarbuiten.

Ik zeg dat bewust, omdat we in de samenleving zo vaak de verleiding voelen om plaatsen tegenover elkaar te plaatsen. Randstad tegenover regio. Stad tegenover platteland.

Ik herken waarom dat gebeurt. Zeker, wanneer ik hoor hoe laag het vertrouwen van de Groningers in de overheid nog is. En ik snap dat.

Decennia heeft Nederland genoten van wat de Groninger bodem opleverde.

Ook wij als gemeenten hebben we ervan kunnen profiteren. Dan is het nu ook tijd om als gemeenten in heel Nederland solidair te zijn met onze collega's hier in de regio.

Ook in onze vereniging merk ik nog wel eens dat we de neiging hebben om regio's of delen van het land tegenover elkaar te plaatsen. Dat is zó zonde.

Want als er nou één plek is, waar we ondanks die verschillen

één grote, gezamenlijke missie hebben - dan is het wel hier. Elke gemeente in Nederland - van Schiermonnikoog met zo'n 900 inwoners tot Amsterdam met bijna 900.000 - heeft uiteindelijk dezelfde taak: dichtbij onze mensen staan en er voor hen zijn.

En wij hebben dus als bestuurders allemaal dezelfde missie en hetzelfde belang:

zorgen dat onze gemeente een betrouwbare overheid is, met voldoende middelen om betrouwbaar te kunnen zijn.

Als we teveel op zoek zijn naar de verschillen bij elkaar, dan verzwakken we onszelf. Tegenover onze inwoners en tegenover elkaar, en uiteindelijk ook tegenover Den Haag.

Want als wij als lokale bestuurders er al niet in slagen om mensen bij elkaar te brengen, wie lukt dat dan wel?

Dus laten we elkaar vasthouden En ons strijdtoneel bevindt zich buiten deze deuren. Die strijd moet elders gevoerd worden. Ja toch?

Het helpt ons als we zelfbewust zijn en vol zelfvertrouwen ons werk doen. En dat verwachten mensen ook gewoon van ons! Want met 342 gemeenten vertegenwoordigen wij wel het hele land. En het is het héle land dat te maken heeft met grote uitdagingen. Van klimaat en energietransitie tot stikstof en

natuur. Van groeiende sociale en economische ongelijkheid tot de concrete nood aan woningen en personeel...

Er staat veel op het spel. En al die onderwerpen zijn voelbaar in de wijken van **onze** gemeenten.

Waarbij we helaas ook vaak en lang moeten wachten op antwoorden vanuit het Rijk.

En dat terwijl we het juist **nu** van creativiteit en slagvaardigheid moeten hebben.

Maar, beste collega's,

Juist wij kúnnen dat!

Mag ik het een beetje poëtisch zeggen?

In onze gemeenten is elke dag *de verbeelding aan de macht* - op een hele praktische, nuchtere manier.

Vanuit die verantwoordelijkheid wil ik de komende jaren met jullie allemaal aan de slag.

Want eerlijk gezegd: ik zie de slagvaardigheid van het Rijk de komende jaren niet heel snel fundamenteel veranderen.

Met het Rijksbeleid dat we nu als gemeenten op ons af zien

komen, stevenen we af op de volgende crisis: een fundamentele vertrouwensbreuk tussen overheden. Daar waar we juist de afgelopen jaren het Rijk vaak uit de brand hebben geholpen.

Kortom, waar we nu tegenaan lopen is geen issue van gemeenten alleen.

Want het gaat over de kwaliteit van de **hele** overheid, waar mensen nu al zo weinig vertrouwen in hebben.

Er móet dus iets gebeuren.

Mijn oproep aan het Kabinet is duidelijk: kom met perspectief! Ja, onze fondsbeheerders, de minister van BZK voorop, heeft gedaan wat ze kon. Maar het is helaas niet genoeg. Daarom doe ik vandaag, vanaf dit podium, een oproep aan de minister-president: bemoei je ermee, kom praten aan tafel en voorkom deze crisis.

Want dít is gewoon *chefsache!*

Maar, beste collega's, dit betekent ook iets voor óns.

Juist omdat de nood in de samenleving zo hoog is, moeten we meer doen dan alleen hoge verwachtingen hebben van het Rijk.

Laten we ons nou niet verlammen door openstaande rekeningen en slepende dossiers. Want dan komt het niet goed.

Dus laten wij dan een stap naar voren doen. Want het land moet wel verder.

Onze mensen moeten verder kunnen.

Er is geen tijd te verliezen.

Dat is ook de gedachte achter onze Verenigingsstrategie tot 2030. Als 'eerste overheid' kunnen wij het beste de thema's aanpakken die onze mensen direct raken. Wij signaleren de opgaven en kunnen dus ook zelf oplossingen aandragen.

En het is aan het Rijk om de randvoorwaarden in te vullen, waarmee wij ons werk goed kunnen doen - en daarmee bij te dragen aan meer vertrouwen in de overheid.

En dat kan alléén maar goed gaan, als we het écht samen doen.

Als we investeren in het leren van elkaar, zodat we samen onze bestuurskracht én onze uitvoering versterken.

Als we samen meer betrokken zijn bij besluitvorming binnen de VNG en samen werken aan onze eigen kwaliteit.

Zodat we als gemeenten ook met een steviger mandaat aan tafel zitten bij het Rijk.

Met een VNG die zich verder ontwikkelt tot een knooppunt van netwerken, waarin gemeentes elkaar snel en makkelijk weten te vinden.

En die samenwerking in regio's stimuleert.

Over deze koers heb ik in de afgelopen tijd heel veel boeiende gesprekken gevoerd, met velen van jullie.

Daarin heb ik veel herkenning gehoord, maar uiteraard ook hele nuttige, kritische geluiden.

Met die geluiden hebben we de koers weer verder aangescherpt.

We gaan hem nu uitwerken in een uitvoeringsagenda.

En dan moeten we aan de slag.

Om successen te boeken voor onze inwoners, overal in Nederland.

Dus laten we samen die stap naar voren zetten.

Samen aan de slag voor maatschappelijk resultaat en rendement.

Voor al onze inwoners.

Of het er nu 900, 9.000, 90.000 of bijna 900.000 zijn.

Ik heb er ontzettend veel zin in.

En ik kan niet wachten om met jullie aan de slag te gaan. En dat doe ik met de wijze woorden van de iconische troubadour Ede Staal in het hoofd: 't Het nog nooit, nog nooit zo donker west; of het wer altied weer licht

Dank jullie wel!